

Body obhajoby - návrh [1972]

1. Obžalobu odmítám v celém rozsahu; jsem člověk pevného socialistického přesvědčení, jsem filosof a křesťan. Smysl své existence v této zemi vidím v praktickém důkazu, že v socialismu je také místo pro křesťany a tím také pro myšlenkovou, intelektuální práci lidí, kteří v této nové společenské struktuře pevně zakotvili, aniž se ideově konformovali s oficiální ideologií. V naší společnosti se v určitých letech tato perspektiva připouští, jindy nepřipouští. Tak např. dnes je situace taková, že kvůli ideovému nebo dokonce jenom politickému nesouhlasu jsou tisíce odborníků zbavovány práce, přiměřené jejich vzdělání, a pracují jako topiči, pomocní dělníci, čističi nebo vrátní. To je hluboce nemorální stav, alespoň po mém přesvědčení. Ale v této věci se mohu dovolat samotného Marxe, kterému byste měli naslouchat jistě pozorněji než mně. Marx napsal: „Mravní stát předpokládá u svých příslušníků státní smýšlení, i kdyby byli v opozici proti státnímu orgánu, proti vládě“ (*Spisy 1, 33*).

2. Ani z mých činů, ani z obsahu letáku nevyplývá, že mám nepřátelský vztah k socialistickému společenskému zřízení; právě tak nevyplývá ani to, že bych měl nepřátelský vztah ke státu, který je nadstavbou tohoto zřízení. Já osobně mám kritický výhrady k okamžité politice dnešního vedení, a takové kritické výhrady i jejich praktické uplatňování je pro každého člena naší společnosti nezadatelným lidským i občanským právem. Umělé, místy přímo za vlasy přitažené, násilné „upravování“ skutečností a stále se opakující, ale nikde konkrétně nedoložené tvrzení o mém nepřátelském postoji ke společnosti a ke státu má jedinou příčinu: slabost ve věci. A podle Karla Marxe, kterého si dovoluji po druhé ocitovat, snad ještě druhou: špatné svědomí vládnoucí skupiny. („společnost, ve které si některý orgán o sobě myslí, že je jediným, výhradním nositelem státního rozumu a státní mravnosti, vláda, která se staví do základního protikladu k lidu, a proto své protistátní smýšlení pokládá za všeobecné, normální smýšlení, - špatné svědomí vládnoucí kliky vynalézá zákony stíhající tendenci. ... Je to bezděčný výkřik špatného svědomí...“ *Spisy 1, 33*).

3. V čem je nebezpečnost mého činu? A pro koho je náš čin nebezpečný? Jistě ne pro společnost a pro socialismus. Byly podniknuty proto, aby socialismus byl očištěn od starých i zejména nových deformací. Deformace v minulosti: Jugoslávie, Slánský a spol., justiční přehmaty. Omyl celého socialistického tábora. Dnes je to nový omyl, a časem se na to přijde všeobecně. Vy jste považovali možná za správné (neznám vaše stanoviska v letech 1968-69) se distancovat od stranické a vládní politiky, a přitom jste, doufám, nepřestali stát na základech socialismu a tohoto státu. Dnes je to zase situace moje.

4. Skutečnosti, k nimž došlo: asi 5 letáků rozdáno přímo, nadepsáno 25 obálek s letáky a z nich 21 obálka ofrankována, přičemž ten, který je měl hodit do schránky, váhal a chtěl si doma ještě překontrolovat text. Všechno ostatní jsou dohady obžaloby. Není to trochu málo pro tvrzení o vysoké nebezpečnosti pro společnost, i kdyby bylo možno o ní vůbec uvažovat?

5. Pamatujte na to, že nevynášíte rozsudek jenom nade mnou resp. nad námi, ale že svým rozsudkem vypovídáte i o dnešním stranickém a vládním vedení. Naše procesy jsou s napětím a úžasem sledovány ve světě už dnes; jaké vysvědčení dáte svému pojetí socialismu, když nás uznáte vinnými? To, co jsme

udělali, se považuje v každém demokratickém státě za samozřejmé právo občana. Četli jsme v RP, jak obhájce dr. Lane se svými přáteli v bezprostřední blízkosti vojenských objektů pořádá pro vojáky a důstojníky filmová představení proti válce ve Vietnamu.

6. Jsem chodící důkaz toho, že v socialismu může žít se svou ženou a čtyřmi dětmi filosof křesťansky zaměřený. Nežije lehce, za dvacet let po svém dostudování měl příležitost pracovat přiměřeně své kvalifikace jenom necelé tři roky. Chcete ukázat, že takový filosof patří před soud a snad do vězení? Máte ponětí, komu hlavně uškodíte, když mne odsoudíte?